

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

Викторія КРИКУНОВА

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.07 СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень третій (освітньо-науковий)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(назва галузі знань)

спеціальність 051 Економіка
(цифра і назва спеціальності)

освітня програма «Економіка»
(назва освітньої програми)

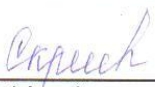
факультет Економічний
(назва факультету)

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальність Економіка» підготовки фахівців на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти спеціальності 051 Економіка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Світлана СКРИПНИК, доктор економічних наук, доцент

(підпис)

Світлана СКРИПНИК

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОНП «Економіка»

(підпис)

Світлана СКРИПНИК

Схвалено методичною комісією економічного факультету
Протокол № 11 від «22» червня 2021 року

Голова

(підпис)

Вікторія КРИКУНОВА

Затверджено вченою радою економічного факультету
Протокол № 11 від «24» червня 2021 року

Голова

(підпис)

Вікторія КРИКУНОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Змістових частин – 3	Спеціальність: <u>051 Економіка</u> (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		1-й, 3-й	1-й, 3-й
Загальна кількість годин – 240 (90/150)		Семестр	
		2-й, 5-й	2-й, 5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 10	Освітній ступінь: доктор філософії	Лекції	
		28 год.	28 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	32 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		180 год.	180 год.
Індивідуальні завдання: 0 год.			
		Вид контролю: залік/екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/180 (25%/75%)

для вечірньої форми навчання – 60/180 (25%/75%)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Спеціальність Економіка» є формування у здобувачів ступеню доктора філософії системної цілісної уяви про закономірності, чинники та мотиви функціонування складних соціально-економічних систем, розширення і поглиблення системи знань з теорії та практики економіки, оволодіння інструментарієм сучасної економічної теорії, методами визначення й розв'язання управлінських проблем в умовах становлення постіндустріального, інформаційного типу економіки та суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Спеціальність Економіка» є:

- розуміння сутності та соціальної значущості економічних відносин, особливостей ринкової моделі економіки, принципів, інструментів і способів регулювання процесів господарювання в сучасних умовах;

- засвоєння загальноекономічних методів досліджень та сучасного економічного інструментарію;

- знання загальних теоретичних аспектів економіки (основного понятійного апарату, характеристики явищ, процесів, відомих точок зору, проблем і напрямів розвитку теорії і практики);

- розширення знань і поглиблення практичних навичок проведення системного аналізу економічних процесів для визначення й розв'язання управлінських проблем у національній економіці, спричинених інтеграцією у світове господарство.

- розвиток критичного мислення, що базується на сучасних наукових підходах в умовах неповноти інформації і постійних змін зовнішнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

а) знати:

- економічні явища і процеси, знаходити загальні тенденції і закономірності;

- наукові гіпотези у сфері економічної науки;

- загальнонаукові методи пізнання для розкриття внутрішніх закономірностей історичного розвитку інституційної структури економічних систем;

- способи ефективного використання відповідних теоретичних інструментів для досягнення поставленої мети;

б) уміти:

- оцінювати економічні явища і процеси у єдності логіко-історичного і актуально-прагматичного контекстів;

- виробляти рекомендації щодо впливу на економічні процеси у відповідності до логіки економічного розвитку;

- формулювати тему дослідження, розгортати стислу логіку обраної теми з виокремленням предмету, об'єкту та завдань дослідження;

- ефективно аналізувати зміст і тенденції сучасних інституційних трансформацій економічних систем;

- розробляти рекомендації щодо інституційних перетворень в економічній системі.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ЗК 4. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), реєструвати права інтелектуальної власності.

ЗК 5. Здатність до аргументованого обґрунтування власних поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність) на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження, демонструвати творчий та інноваційний потенціал в дизайні й синтезі рішень та в розробці проєктів.

ЗК 8. Здатність застосовувати отримані філософсько-світоглядні знання при вирішенні професійних проблем та осмислення їх впливу на розвиток сучасного світу, розуміння сучасних тенденцій і закономірностей розвитку науки.

ФК 1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері економіки з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу.

ФК 2. Знання сучасних соціально-економічних систем, основних концепцій, теорій, моделей та інструментарію економічних досліджень.

ФК 3. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

ФК 4. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження та приймати науково обґрунтовані рішення у професійній діяльності.

ФК 6. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами.

ФК 7. Здатність створювати нові цілісні знання щодо шляхів та засобів вирішення комплексних соціально-економічних проблем, проведення дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки.

ФК 8. Вміння аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави і суспільства, розвитку та управління економікою.

ФК 9. Здатність застосовувати сучасний інструментарій прикладного аналізу економічних даних, використовувати інформаційні системи обробки економічної інформації, впровадження та застосування відповідного програмного забезпечення.

ФК 10. Здатність виявляти і розв'язувати комплексні проблеми розвитку аграрної економіки та її окремих галузей з урахуванням світових тенденцій.

ФК 11. Здатність здійснювати критичний аналіз, оцінювання і синтез нових та складних ідей в економіці, обирати методи, механізми та інструменти розробки та реалізації наукових проектів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації та невизначеності.

ПРН 3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН 5. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.

ПРН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН 9. Розуміти особливості міждисциплінарних взаємодій, характерних для сучасної науки і філософії, особливості філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ПРН 11. Розуміти суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки.

ПРН 12. Створювати та інтерпретувати нові знання з економіки та управління національним господарством, за галузями, підприємствами, за видами економічної діяльності.

ПРН 13. Уміти застосовувати інформаційні технології до аналізу управлінських рішень, проводити комп'ютерне моделювання та комплексний економічний аналіз в умовах ризику і невизначеності.

Форми організації навчання – лекції, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), консультації, робота в бібліотеці, мережі Інтернет, підготовка рефератів, презентацій, доповідей, завдань за темою дисертаційного дослідження. За необхідності - використання дистанційних методів навчання.

Форми контролю та оцінювання знань здобувачів.

Поточний контроль і оцінювання знань здобувачів здійснюється на семінарських і практичних заняттях шляхом усного і письмового опитування, виконання контрольних робіт і завдань, тестування. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку (2 семестр) та іспиту (5 семестр).

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістова частина 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку суспільства

Тема 1. Предмет економічної теорії та її методологічні основи

Значення і стан економічної теорії на сучасному світі. Предмет економічної теорії. Економічні закони і категорії. Методи і функції економічної теорії. Структура економіки

Література: 2, 14, 15

Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.

Економічні потреби і їх структура. Закон зростання потреб. Виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.

Література: 3,5,10

Тема 3. Відносини власності та моделі організації економічних систем суспільств

Власність як економічна категорія. Типи, форми та види власності. Зміна форм власності. Періодизація суспільного розвитку. Економічна система: суть, структурні елементи та характеристика основних типів економічних систем. Моделі організації економічних систем суспільств.

Література: 3,13

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція

Еволюція форм організації суспільного виробництва. Натуральне господарство і причини виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості. Подвійний характер праці. Теорії вартості. Закон вартості, його функції і механізм дії.

Література: 10,13

Тема 5. Суспільні інституціональні форми трансформації економічних систем

Індустріальне суспільство як «суспільство нагромадження техніки та капіталів». Постіндустріальне суспільство, його ознаки та особливості. Критерії визначення інформаційного суспільства: технологічний, економічний, зайнятості, просторовий, культури. Форми взаємозв'язку власності та влади у процесі розвитку економічних систем: доіндустріалізм, індустріалізм, постіндустріалізм.

Література: 8, 22, 24

Змістова частина 2. Теоретичні основи ринкової економіки

Тема 6. Ринкові відносини: сутність, функції і структура. Закони ринку

Суть і функції ринку. Ринковий механізм і його елементи. Попит і чинники, що визначають його величину. Пропозиція товару та її крива. Пропозиція і попит: ринкова рівновага. Ціна і чинники, що впливають на неї

Література: 6, 13, 14

Тема 7. Капітал як економічна категорія та тенденції його розвитку

Капітал як економічна категорія. Основні теорії капіталу. Структура капіталу. Кругообіг і оборот капіталу. Знос капіталу і амортизація

Література: 13,26

Тема 8. Моделі аграрної економіки в економічних системах

Сутність й ознаки сучасних моделей економіки в світі. Зміст і особливості дії механізму ринку та держави в аграрній економіці економічно розвинених країн. Розвиток моделей аграрної економіки в умовах глобалізаційних процесів та транскордонної співпраці

Література: 29, 32

Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки

Аграрне виробництво і аграрні відносини. Земельна рента: суть і форми. Агропромислова інтеграція і агропромисловий комплекс

Література: 14,15

Змістова частина 3. Макроекономічні аспекти економічної теорії

Тема 10. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів

Макроекономічний рівень господарювання. Методика розрахунку основних макроекономічних показників

Література: 2,13,15

Тема 11. Економічна політика держави в економіці

Економічна політика як механізм поєднання економічних інтересів. Види економічної політики держави. Методи реалізації економічної політики держави. Система органів щодо реалізації економічної політики держави

Література: 10,12,13,42.

Тема 12. Суспільне виробництво та відтворення. Економічне зростання

Чинники виробництва. Взаємодія чинників виробництва. Відтворення, його суть і типи. Економічне зростання. Чинники економічного зростання. Ефективність виробництва, її показники і чинники зростання.

Література: 3,7,13

Тема 13. Сучасні системи й моделі управління сталим розвитком

Поняття, критерії і ключові принципи сталого розвитку. Складові концепції сталого розвитку. Показники економічної складової. Економічне зростання та прогрес. Методи та методологія управління сталим розвитком. Аналіз моделей сталого розвитку регіону.

Література: 12,33,39

Тема 14. Європейська інтеграція та економічний розвиток

Етапи в розвитку європейського інтеграційного процесу. Формування Економічного і валютного союзу країн – членів ЄС. Сучасні кризові процеси та подальша еволюція європейської інтеграції.

Література: 1,20,41

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку суспільства												
Тема 1. Предмет економічної теорії та її методологічні основи	16	2	2		4	8	16	2	2		4	8
Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	16	2	2		4	8	16	2	2		4	8
Тема 3. Відносини власності та моделі організації	18	2	2		4	10	18	2	2		4	10

економічних систем суспільств												
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	16	2	2		4	8	16	2	2		4	8
Тема 5. Суспільні інституціональні форми трансформації економічних систем	18	2	2		4	10	18	2	2		4	10
ПКЗЧ 1	6		2		-	4	6		2		-	4
Змістова частина 2. Теоретичні основи ринкової економіки												
Тема 6. Ринкові відносини: сутність, функції і структура. Закони ринку	13	2	1		4	6	13	2	1		4	6
Тема 7. Капітал як економічна категорія та тенденції його розвитку	14	2	2		4	6	14	2	2		4	6
Тема 8. Моделі аграрної економіки в економічних системах	14	2	2		4	6	14	2	2		4	6
Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	13	2	1		4	6	13	2	1		4	6
ПКЗЧ 2	6		2		-	4	6		2		-	4
Змістова частина 3. Макроекономічні аспекти економічної теорії												
Тема 10. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів	11	2	2		2	5	11	2	2		2	5
Тема 11. Економічна політика держави в економіці	13	2	2		4	5	13	2	2		4	5
Тема 12. Суспільне виробництво та відтворення. Економічне зростання	14	2	2		4	6	14	2	2		4	6
Тема 13. Сучасні системи й моделі управління сталим розвитком	12	2	2		2	6	12	2	2		2	6
Тема 14. Європейська інтеграція та економічний розвиток	14	2	2		4	6	14	2	2		4	6
ПКЗЧ 3	6		2		-	4	6		2		-	4
ІНДЗ	20				20		20				20	
Усього годин	240	28	32	-	72	108	240	28	32	-	72	108

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет економічної теорії та її методологічні основи	2
2	Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	2
3	Тема 3. Відносини власності та моделі організації економічних систем суспільств	2
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	2
5	Тема 5. Суспільні інституціональні форми трансформації економічних систем	2
6	Тема 6. Ринкові відносини: сутність, функції і структура. Закони ринку	2
7	Тема 7. Капітал як економічна категорія та тенденції його розвитку	2
8	Тема 8. Моделі аграрної економіки в економічних системах	2
9	Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	2
10.	Тема 10. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів	2

11.	Тема 11. Економічна політика держави в економіці	2
12.	Тема 12. Суспільне виробництво та відтворення. Економічне зростання	2
13.	Тема 13. Сучасні системи й моделі управління сталим розвитком	2
14.	Тема 14. Європейська інтеграція та економічний розвиток	2
Разом		28

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття є формою навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд здобувачами вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії відповідно сформульованих завдань.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння здобувачами вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх здобувачами вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії на занятті.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання

Перелік тем семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет економічної теорії та її методологічні основи	2
2	Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	2
3	Тема 3. Відносини власності та моделі організації економічних систем суспільств	2
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	2
5	Тема 5. Суспільні інституціональні форми трансформації економічних систем	2
6	Тема 6. Ринкові відносини: сутність, функції і структура. Закони ринку	1
7	Тема 7. Капітал як економічна категорія та тенденції його розвитку	2
8	Тема 8. Моделі аграрної економіки в економічних системах	2
9	Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	1
10.	Тема 10. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів	2
11.	Тема 11. Економічна політика держави в економіці	2
12.	Тема 12. Суспільне виробництво та відтворення. Економічне зростання	2
13.	Тема 13. Сучасні системи й моделі управління сталим розвитком	2
14.	Тема 14. Європейська інтеграція та економічний розвиток	2
	Підсумковий контроль змістової частини	6
Разом		32

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота спрямована на забезпечення наукової, загальноосвітньої та практичної підготовки здобувачів вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії. Її метою є підвищення ефективності навчального процесу шляхом організації позааудиторного навчання.

Самостійна робота здобувача вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі підготовки до лекцій і практичних занять. Самостійну роботу здобувач вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії може виконувати у бібліотеці, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

Підготовка до лекцій передбачає самостійне вивчення теоретичного навчального матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій.

Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією, методикою виконання розрахунків

Наполеглива самостійна робота здобувача над літературними джерелами розвиває аналітичне мислення, формує власний погляд щодо теоретичних і практичних проблем, вчить робити обґрунтовані висновки й пропозиції під час вирішення актуальних питань у професійній сфері.

Власний погляд здобувача вищої освіти, критичний підхід у процесі аналізу теоретичних і практичних проблем формується у процесі вивчення питань професійної сфери, які мають дискусійний характер.

У роботі над навчально-програмним матеріалом дуже важливим є вміння самостійно підбирати літературні джерела з будь-якого проблемного питання як у теоретичному, так і в практичному їх аспекті. Літературні джерела повинні включати повний список підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей, нормативних документів.

Перелік питань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет економічної теорії та її методологічні основи	8
2	Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	8
3	Тема 3. Відносини власності та моделі організації економічних систем суспільств	10
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	8
5	Тема 5. Суспільні інституціональні форми трансформації економічних систем	10
6	Тема 6. Ринкові відносини: сутність, функції і структура. Закони ринку	6
7	Тема 7. Капітал як економічна категорія та тенденції його розвитку	6
8	Тема 8. Моделі аграрної економіки в економічних системах	6
9	Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки	6
10.	Тема 10. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів	5
11.	Тема 11. Економічна політика держави в економіці	5
12.	Тема 12. Суспільне виробництво та відтворення. Економічне зростання	6
13.	Тема 13. Сучасні системи й моделі управління сталим розвитком	6

14.	Тема 14. Європейська інтеграція та економічний розвиток	6
	Підготовка до підсумкового контролю змістової частини	12
Разом		108

Різновидом самостійної роботи є виконання індивідуального завдання з метою вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Здобувачу видається завдання і цільова установка на його виконання. Індивідуальне завдання включає питання для дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань.

У процесі роботи здобувач виробляє власний стиль. Економії часу сприяють знання основ комп'ютерної грамотності, бібліографії, система забезпечення обов'язковою літературою, вміння використовувати відповідні методи, способи і прийоми роботи.

Виконання індивідуального завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо

Теми рефератів

1. Значення і стан економічної теорії на сучасному світі.
2. Економічні закони і категорії.
3. Структура економіки
4. Економічні потреби і їх структура.
5. Закон зростання потреб.
6. Виробничі можливості суспільства.
7. Економічні інтереси.
8. Типи, форми та види власності. Зміна форм власності.
9. Періодизація суспільного розвитку.
10. Економічна система: суть, структурні елементи та характеристика основних типів.
11. Моделі організації економічних систем суспільств.
12. Пріоритетні напрямки соціальної та гуманітарної політики держави
13. Еволюція форм організації суспільного виробництва.
14. Натуральне господарство і причини виникнення товарного виробництва.
15. Подвійний характер праці.
16. Суть і функції ринку.
17. Ринковий механізм і його елементи.
18. Капітал як економічна категорія.
19. Структура капіталу.
20. Знос капіталу і амортизація
21. Аграрне виробництво і аграрні відносини.
22. Рівень виробничого потенціалу і матеріально-технічного постачання сільського господарства
23. Великотоварне аграрне виробництво: чинники розвитку і підвищення ефективності

24. Форми ринкового господарювання та підприємництва в аграрному виробництві

25. Регіональні відмінності у розвитку моделей аграрної економіки у основних макрорегіонах світу

26. Макроекономічний рівень господарювання.

27. Методика розрахунку основних макроекономічних показників.

28. Економічна політика як механізм поєднання економічних інтересів.

29. Види економічної політики держави.

30. Методи реалізації економічної політики держави.

31. Система органів щодо реалізації економічної політики держави.

32. Моделі соціальної політики держав.

33. Економічні засади справедливості та усталеності людського розвитку.

34. Цифрова економіка та цифрова глобалізація: провали у відносинах: людина - суспільство

35. Ідеологія чесної праці в реальній економіці та ідеологія фінансового успіху

36. Середній клас як умова становлення економіки інновацій

37. Неконтрольована ринкова економка як причина соціального спустошення

38. Специфічні особливості мотивації та оцінки нематеріальної праці.

39. Відтворення, його суть і типи.

40. Економічне зростання: поняття і чинники.

41. Ефективність виробництва, її показники і чинники зростання.

42. Майбутнє відносин України з ЄС.

43. Євроінтеграційний курс України: фактори сприяння і перешкоджання.

44. Варіанти майбутнього Європейського Союзу та національний економічний розвиток

45. Міграційна криза в ЄС та шляхи її розв'язання

Підготовка доповідей з проблемних питань

Доповідь складається з:

- аналізу економічної проблеми, явища чи суперечності, які безпосередньо стосуються навчальної дисципліни;

- висновку.

Аналіз проблеми містить виклад суті явища, поточного стану справ та його оцінку. Особливістю опису є те, що в ньому не потрібно наводити навчальний матеріал, який здобувачі вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії окремо вивчають на семінарських заняттях (визначення термінів, переліки функцій, класифікацій чи принципів тощо), крім випадків, коли у визначеннях чи класифікаціях і міститься проблема, що є темою доповіді. Аналіз проблеми займає до 6-ти хвилин доповіді.

Висновок містить (якщо можливо) пропозиції щодо вирішення проблеми. У ньому доповідач використовує як власне обґрунтування проблеми, так і думку фахівців.

Критеріями оцінки доповіді є її змістовність, структурованість,

зрозумілість і лаконічність. Питання для доповідей здобувач вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії може вибрати із зазначеного переліку (узгодивши з викладачем) або запропонувати власну тему, також узгодивши її з викладачем. Письмове оформлення доповіді не обов'язкове. Під час доповіді можна користуватися зібраними матеріалами.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційний матеріал викладається у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії та лекції з відповідним ілюструванням і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв. Це дозволяє акцентувати увагу здобувачів наукового ступеня PhD на найбільш важливих питаннях теми, винести на обговорення дискусійні питання та під час інтерактивного комунікування визначити особливості сприйняття ними матеріалу. Візуальна форма подачі лекційного матеріалу за допомогою мультимедійних пристроїв може бути у поєднанні з попередньою формою.

При проведенні практичних занять застосовуються методи вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, що підготовлені за темами, винесеними на самостійне вивчення .

Здобувачі наукового ступеня PhD працюють з друкованими, надісланими їм в електронній формі інформативним матеріалом або з інформацією в мережі Інтернет. Процес вивчення дисципліни супроводжується здійсненням наукових досліджень і написанням та опублікуванням за їх результатами наукових статей, тез доповідей.

Методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Здобувачі вищої освіти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через презентації для сприйняття і осмислення фактів, оцінки, висновків й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Метод застосовується для передачі великого масиву інформації.

2. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення) - застосування вивченого на основі зразка або правила. Здобувачі виконують завдання за інструкціями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Використовуються різноманітні завдання, практичні роботи, різні форми контролю і самоконтролю.

3. Метод проблемного викладу. Здобувачі вищої освіти не лише сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за думкою викладача.

4. Частково-пошуковий (евристичний) метод. Відбувається активний пошук рішення висунутих чи сформульованих самостійно пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення поетапно направляється й контролюється викладачем з метою активізації й зацікавленості здобувачів.

5. Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки

проблем і завдань, короткий інструктаж. Здобувачі самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження виконують інші дії пошукового характеру. Метод спрямований на прояв ініціативи, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Базовою є методика проблемного навчання на лекціях занять, із застосуванням кейс-методів, дискусій, мультимедійного методу.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Використовуються такі методи контролю:

- метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування;
- метод тестового контролю, поточні семестрові роботи та залікова робота;
- метод самоконтролю;
- метод письмового контролю: контрольна робота, письмовий екзамен.

Проміжний контроль з дисципліни включає тестовий контроль, перевірка творчих завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступів на конференціях, участь у конференціях, публікація статті, створення презентацій.

Поточний та підсумковий контроль: залік у 2 семестрі, екзамен у 5 семестрі.

Проміжний контроль з дисципліни включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу.

Основні методи контролю знань здобувачів:

Форми контролю	Максимальна кількість балів
2 семестр	
усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій, задач) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача відображає систематичність його самостійної роботи над курсом	5 тем × 5 балів = 25 балів
тестова перевірка за темами дисципліни	5 тем × 5 балів = 25 балів
виконання і захист рефератів, доповідей	2 роботи × 5 балів = 10 балів
виконання і захист ІНДЗ	1 ІНДЗ × 10 балів = 10 балів
участь у міні-дискусіях під час проведення лекцій	5 тем × 1 бал = 5 балів
виконання підсумкової контрольної роботи	1 робота × 15 балів = 15 балів
додаткові бали (представлення результатів науково-дослідних робіт на конкурсах молодих учених, конференціях, участь у неформальній освіті участь у неформальній освіті (професійних курсах, тренінгах, вебінарах; громадській освіті; професійному стажуванні; онлайн освіті тощо)	до 10 балів
Загальна (максимальна) сума балів	100 балів
5 семестр	
усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій, задач) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки	9 тем × 2,5 балів = 22,5 балів

здобувача відображає систематичність його самостійної роботи над курсом	
тестова перевірка за темами дисципліни	9 тем × 2,5 балів = 22,5 балів
виконання і захист рефератів, доповідей	1 робота × 2 бали = 2 бали
виконання і захист ІНДЗ	1 ІНДЗ × 5 балів = 5 балів
виконання підсумкової контрольної роботи	1 робота × 3 бали = 3 бали
додаткові бали (представлення результатів науково-дослідних робіт на конкурсах молодих учених, конференціях, участь у неформальній освіті участь у неформальній освіті (професійних курсах, тренінгах, вебінарах; громадській освіті; професійному стажуванні; онлайн освіті тощо)	до 5 балів
письмовий екзамен	40 балів
Загальна (максимальна) сума балів	100 балів

Здобувач може бути допущений до іспиту, якщо він має позитивні оцінки за підсумками змістових частин дисципліни.

Підсумковий контроль:

- залік (2 семестр)

письмовий екзамен (5 семестр).

Максимальна кількість - 100 балів.

Опитування є один із способів обліку знань. Критерії оцінювання відповідей:

- повнота і правильність відповіді;

- ступінь усвідомлення та розуміння вивченого;

- повне і правильне викладення (оформлення) відповіді.

Виконання тестових завдань. Тематичний тест складається з 10 завдань за правильне виконання яких здобувач отримує максимальний бал.

Виконання і захист доповідей. Критеріями оцінювання реферативних робіт є повнота розкриття теми, висвітлення сучасного стану та перспективних змін об'єкта дослідження, дотримання логіки та послідовності викладу, якісне оформлення реферату з дотриманням вимог вищої школи, володіння матеріалом обраної теми при презентації реферату.

Виконання і захист індивідуальних навчально-дослідних завдань

Якщо при перевірці в ІНДЗ не виявлено суттєвих помилок, оформлення її відповідає вимогам, то така робота може бути прийнята без захисту з максимальною оцінкою в балах. У всіх інших випадках ІНДЗ захищається автором з виставленням відповідної оцінки.

У випадку відсутності здобувача на практичному (семінарському) занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом виконання реферату / індивідуального науково-дослідного завдання, теми яких визначені викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота						Додаткові бали	Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1							
T1	T2	T3	T4	T5	ПКЗЧ 1	Max 10	Max 100
Max 15	Max 15	Max 15	Max 15	Max 15	Max 15		

5 семестр

Поточне тестування та самостійна робота										Додаткові бали	Екзамен	Сума
Змістова частина 2					Змістова частина 3							
T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ПКЗЧ 1	Max 5	Max 40	Max 100
Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 10			

T1, T2 ... T14 – теми змістових частин

ПКЗЧ 1 – підсумковий контроль змістової частини

Додаткові бали – за представлення результатів науково-дослідних робіт на конкурсах молодих учених, конференціях, участь у неформальній освіті, участь у неформальній освіті (професійних курсах, тренінгах, вебінарах; громадській освіті; професійному стажуванні; онлайн освіті тощо)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ECTS/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade для заліку
90–100	A	Excellent	Зараховано/Passed
82-89	B	Good	
74-81	C	Satisfactory	
64-73	D		
60-63	E	Fail	Не зараховано/Fail
35-59	FX		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Освітньо-наукова програма третього (освітньо – наукового) рівня вищої освіти економічного факультету спеціальності 051 Економіка».
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальність Економіка»
3. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо
4. Електронний навчальний курс
5. Комплекс завдань для обов'язкових підсумкових контрольних робіт
6. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять
7. Завдання для самостійної роботи здобувача вищої освіти освітньо-наукового рівня доктора філософії
8. Контрольні завдання до практичних, завдання для заліку, екзамену
9. Методичні рекомендації та розробки викладачів
10. Інші матеріали

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бажал Ю.М., Бураковський І.В., Григор'єв Г.С. та ін. Стратегія економічного зростання Європейського Союзу: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. За ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.М. Бажала. К.: Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2013.
2. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: підручник. К.: Вища шк., 2016. 503 с.
3. Герасимчук В.Г. Спеціальність Економіка підприємства. Графічне моделювання: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 360 с.
4. Джейли Д.А., Рени Ф. Дж. Микроэкономика: продвинутый уровень. 2-е вид. М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. 720 с.
5. Довгань Л.Є. Спеціальність Економіка: 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендований МОН України. К.: ЦУЛ, 2011. 440 с.
6. Економічна теорія: підручник. За ред. В.М. Тарасевича. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 784 с.
7. Климко Г.Н., Нестеренко В.П., Канищенко Л.О., Чухно А.А. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. закл. осв. К.: Знання-Прес, 2002. 615 с.
8. Клодт Хеннінг. Нова економіка: форми вияву, причини і наслідки. Монографія: К., Вид-во "Таксон", 2006. 306 с.
9. Мацелюх Н.П., Максименко І.А., Круш П.В., Мартиненко В.В., Телішук М.М. та ін. Економічні теорії в системі наукових економічних знань [Текст]: 2-ге вид. перероб. та доп. Навчальний посібник. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 226 с.
10. Маршалл А. Принципы экономической науки. Т.1.; пер. с англ. М.: Издательская группа «Прогресс», 1993. 416 с.
11. Маслов А. О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія. 2-ге вид. випр. і доп. К.: ВПЦ "Київський університет", 2016. 512 с.
12. Москаленко О. М. Теорія і модель випереджаючого економічного розвитку в системі суспільних стратегічних потреб: монографія. К.: КНЕУ, 2014. 550 с.
13. Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії: навч. посібник. 4-те вид., стер. К.: Академія, 2016. 502 с.
14. Основи економічної теорії: Підручник. 3-тє вид.; за ред. Ю.В. Ніколенка. Київ: ЦУЛ, 2003. 540 с.
15. Порохня В.М. Спеціальність Економіка: Навчальний посібник рекомендований МОН України. К.: ЦУЛ, 2012. 224 с.,
16. Ромер, Дэвид. Высшая макроэкономика. Учебник. Высшая Школа Экономики, 2015. 856 с.
17. Фещенко В.М. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2012. 474 с.
18. Ходаківська О.В., Кононенко О.М. Еволюція економічних теорій

сталого сільського розвитку. *Економіка АПК*. 2020. № 10. С. 49

19. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Спеціальність Економіка: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2002. 384 с

20. Molle, Willem. The Economics of European Integration: Theory, Practice, Policy: 5th edition. – Aldershot Hants, England – Burlington, USA: Ashgate Publishing, 2006.

21. Smith, Vernon L. A Life of Experimental Economics, Volume II The Next Fifty Years. Springer International Publishing, 2018.

Додаткова література:

22. Башнянин Г.І., Копич І.М., Слюсарчик М.П. Ринкові економічні системи. Львів: ЛКА, 2001. 212 с.

23. Галабурда М., Малий І. Економічна наука: проблеми усвідомлення методології. *Економіка України*, №9. 2006

24. Дейнека Т. А. Соціально-економічні суперечності процесу глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз) : монографія / Т. А. Дейнека. - Київ : КНЕУ, 2018. - 510 с.

25. Джеймс М. Б'юкенен. Конституциональная экономическая теория // Экономическая теория. Под ред. Дж. Итуэлла, М. Милгрейта, П. Ньюмена: Пер. с англ. /Науч. Ред. чл-корр. РАН В.С. Автономов. М.: ИНФРА-М, 2004.

26. Економічна теорія: навч. посібник. За заг. ред. В.П. Решетило. Харків: ХНУМГ, 2015. 290 с.

27. Конкурентоспроможність України на ринку ЄС: інституційні засади: Аналітична доповідь Центру Разумкова. *Національна безпека і оборона*, 2016, №1–2.

28. Кудінова А. В. Сучасні теорії відтворення. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. №6. С. 82–86.

29. Макаренко П. М. Моделі аграрної економіки. К.: ІННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН, 2005. 682 с.

30. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации; пер. с англ. С.Пб: Питер, 2001. 512 с.

31. Минцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпел Дж. Школы стратегий; пер. с англ.; под ред. Ю. Н. Каптуревского. С.Пб : Питер, 2000. 336 с.

32. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підруч. для студ. вузів. [В. М. Геєць та ін.]. Х. : ІНЖЕК, 2005. 396 с.

33. Національна парадигма сталого розвитку України. За заг. ред. акад. НАН України, д.т.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. 72 с.

34. Планування та прогнозування в умовах ринку : навч. посіб. для студ. вузів. ред. В. Г. Воронкова. К. : Професіонал, 2006. 608 с.

35. Перехідна економіка: підручник. за ред. В.М. Геєця. К.: Вища школа, 2016. 590 с.

36. Портер М. Конкуренция: учеб. пособ.; пер. с англ. К.: Изд. дом

«Вільямс», 2000. 495 с.

37. Саблук П.Т. Економічний інтерес у розвитку аграрного виробництва : монографія. К. : ННЦ «ІАЕ», 2014. 356 с.

38. Савчук В.С., Зайцев Ю.К., Малий І.Й. та ін. Трансформаційна економіка: Навч. посіб.; За ред.. В.С. Савчука, Ю.К. Зайцева. К.: КНЕУ, 2006. 612 с.

39. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України. Аналітична доповідь. В. Сіденко (керівник проекту) та ін. Київ: Заповіт, 2017.

40. Стиглиц Дж.Е. Крутое пике: Америка и новый экономический порядок после глобального кризиса; [пер. с англ. В. Лопатка]. М.: Эксмо, 2011. 512 с.

41. Суспільні трансформації національної економіки в контексті євроінтеграційних процесів : колективна монографія / Ю.В. Пасичник та інші: [за ред. д.е.н., проф. Лупенко Ю.О, проф. Пасічник Ю.В] Shioda GmbH, Steyr, Австрія, 2019. 383 с.

42. Черевко Г., Черевко І. Аграрна політика та євроінтеграція України. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XVI Міжн. наук.-практ. форуму, 23-25 вересня 2015 р. С. 238-242.

43. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. Київ, Видавництво Логос, 2003. 431 с.

44. Ярмоленко Ю.О. Формування економічного механізму сталого розвитку аграрного виробництва в умовах цифровізації: монографія. Київ: ТОВ «СІК ГРУПІ УКРАЇНА», 2018. 328 с.

45. Balassa V. The Theory of Economic Integration. – London: Allen and Unwin, 1962.

46. Blatt, John M. Dynamic Economic Systems. Routledge. 2019. 398 с.

47. Digitalization of investment-innovative activities of the trade business entities in network IT-System. Trusova N.V., Yeremenko D.V., Karman S.V., Kolokolchykova I.V., Skrypnyk S.V. Estudios de Economia Aplicada. Том 39, Выпуск 5. 2021. (Scopus Indexed) URL: <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4912>

48. European Commission. A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union: Launching a European Debate. COM (2012) 777 final/2. Brussels, 30.11.2012

49. Presentation on Realizing the Future We Want for All [Презентація з реалізації майбутнього, яке ми хочемо], UN System Task Team on the Post-2015 Development Agenda. Retrieved from: http://www.un.org/en/development/desa/policy/untaskteam_undf/presentation_untt_report.pdf

50. Sachs, Jeffrey D. Building the New American Economy: Smart, Fair, and Sustainable [Розбудовуючи нову американську економіку: розумну, справедливу і сталу]. – Columbia University Press, New York, 2017.

51. Sachs, Jeffrey D. The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time [Кінець бідності: економічні можливості нашого часу], Columbia University Press, NY, Penguin Books, 2006, 448 p.

52. Sorger, G. (2015). Dynamic Economic Analysis: Deterministic Models In Discrete Time. Cambridge: Cambridge University Press

53. Vdovenko, L.O., Skrypnyk, S.V., Fenenko, P.O., Havryliuk, V.M., Kovalov, V.V. Discrete process of development and effective functioning of the fiscal system of the Ukraine and EU countries . Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume XI, Summer, 4(50). 2020. 1446 –1461. (Scopus Indexed)

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. бази даних Social Science Research Network (SSRN);
2. бази даних рецензованих наукових журналів Directory of Open Access Journals (DOAJ);
3. бази електронних журналів Internet Public Library (IPL);
4. світової електронної бібліотеки книг Google Book Search;
5. інтердисциплінарної бази наукових журналів Minerva Electronic Online Services;
6. архіву наукових публікацій установ Данії NARCIS;
7. репозитарію підрозділу бібліотеки Стенфордського університету HighWirePress;
8. відкритого архіву з економіки Research Papers in Economics (RePEc);
9. сервісу пошуку FindArticles;
10. інформаційні ресурси наукової електронної бібліотеки eLIBRARY.RU.